

ÖZVATAN İLÇESİ

İLÇENİN TARİHİ

İlçede bulunan en eski yerleşim yerlerinin Kızılırmak kenarında bulunan Harsanz ve Zirha Kaleleri olduğu ve bunlarında Eti (Hitit)'lere ait olduğu bilinmektedir. O dönemlerde halkın bu bölgede madencilik ve ticaretle uğraştığı öğrenilmiştir. M.Ö. 430 yıllarında Zirha Kalesi'nin Roma topraklarına katıldığı yörede Roma medeniyetinin izleri görülmektedir. Kayseri Kültür Araştırmacılarının 1967 yılında yapmış olduğu araştırmada M.S.300-600 yıllarına ait mezar taşlarında Türk isimlerine rastlanmıştır. Bölgeye ilk gelen Türk aileleri Kasım Çelebi, Dikboynuz, Hıdır Kahya, İbrahim Oğulları, Mustafa Paşa aileleridir. Özvatan'daki ilk yerleşim yeri Kale Mahallesi olmuştur. Yöre Yozgat Sancağına bağlı iken "Kaleköy" şeklinde haritaya geçmiştir. 1890-1900 yıllarında Özvatan (Çukur) Muncusun' a (Şimdiki ismi ile Güneşli) merkez köy konumunda olduğu ve 1924 yılında da Selanik muhacirlerinin Çukur' a yerleştirildiği görülmektedir. 20523 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 3644 Sayılı Kanun ile ilçe olmuştur. İlçe ismi Çukur-Özvatan olarak değiştirilmiştir.

COĞRAFİ YAPI

İlçe engebeli coğrafi yapıya sahip olup, etrafı dağlarla çevrilidir. İlçede bozkır iklimi özellikleri vardır. İlçede su potansiyeli ve kaynakları yeterlidir. İlçe engebeli araziye sahip olduğundan var olan su kaynaklarından sulama suyu olarak faydalanamamaktadır. İlçede bulunan en yüksek dağ Toros dağlarının devamı niteliğinde bulunan Akdağ olup, yüksekliği 2233 metredir. İlçenin diğer yerleşim yerleri ile mülki sınırlarını oluşturan Kızılırmak Nehri ilçe için her açıdan önem taşımaktadır. Ayrıca ilçe ortasından geçen Öz Deresi de mevcut su kaynaklarındandır. Özvatan ilçesi Kayseri ilimizin 75 km. kuzey-doğusunda yer almış olup, Doğuda Sarioğlan İlçesi, Batıda Felahiye İlçesi, Güneyde Bünyan ve Merkez Kocasinan İlçeleri, Kuzeyde Yozgat İl sınırları ile çevrilidir. İlçenin yüzölçümü 206 km², rakımı ise 1350 dir. En düşük arazi oranı ise orman ve fundalık alanıdır. İlçenin ciddi bir şekilde ağaçlandırılmaya ihtiyacı vardır.

Özvatan İlçesinin bozkır iklimi özellikleri vardır. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve

kar yağışlıdır. Bölge genelde İç Anadolu'ya has karasal step iklimine sahip olsa da İlin diğer yerleşim yerlerine göre yayla iklimine sahiptir. Ortalama yıllık yağış miktarı 600 mm. civarındadır.

İlçenin su potansiyeli ve kaynakları yeterlidir. İlçe genellikle engebeli bir araziye sahip olduğundan var olan su kaynaklarından sulama suyu olarak faydalanma imkanı bulunmamaktadır. İlçede mera sahaları, genel arazi oranına göre her ne kadar geniş görünüyorsa da bitki örtüsü çeşitliliği açısından zayıftır.

İlçenin diğer yerleşim yerleri ile mülki sınırlarını oluşturan Kızılırmak Nehri ilçe için her açıdan önem taşımaktadır. Ayrıca ilçenin içerisinden geçen Öz Dere de ilçe-deki mevcut su kaynaklarındandır.

EKONOMİK YAPI

İlçe ekonomisinde hayvancılık en önemli faaliyettir. Hayvanların besisi ve süt yemi ihtiyacını karşılamak amacıyla ilçe merkezinde Özvatan Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği'ne ait yem fabrikası kurulmuştur. Bu fabrika ile tarım ve hayvancılık önemli ölçüde gelişecek ve ilçe ekonomisi canlılık kazanacaktır. Ayrıca süt ürünlerini üreten bir mandıra mevcuttur. İlçede büyükbaş ve küçükbaş hayvan üretimi yapılmaktadır.

İlçe ekonomisinde tarım da önemli faaliyet dallarında biridir. Mevcut nüfusun % 60'ı geçimini tarımdan sağlamaktadır. Tarımsal üretim büyük oranda kuru tarıma dayanmakta olup, yetiştirilen ürünler içerisinde hububat (Buğday) ağırlıklı sayılmaktadır.

İlçenin Sanayisi olmayıp, halkın çoğunluğu büyük çapta olmasa da hayvancılıkla uğraşmakta olup, ticari kazancı yok denecek kadar azdır.

SOSYAL YAPI

Özvatan Belediye Spor kulübü adıyla 2. Amatör Kümede oynayan 1 futbol kulübü bulunmaktadır. Bu kulübün 25 adet lisanslı sporcusu bulunmaktadır. İlçenin 1 adet spor sahası bulunmakta ise de yeterli do-

nanımda değildir. İlçe merkezinde bir Halk Kütüphanesi bulunmaktadır.

İlçe genelinde konut sorunu bulunmamaktadır. Sosyal yaşantı imkanlar dahilindedir. Özvatan Şenlikleri Yılın Temmuz ayı sonunda yapılarak festival havasına dönüştürülmüştür.

Sanayi ve iş istihdamı olmadığından işsizlik hat safhadadır. Bu nedenle çok göç vermekte olup, önlem alınmadığı takdirde her geçen yıl bu göçün şehirlere akacağı aşikardır.

KİLİSE ÇAN KULESİ

İlçesi	Özvatan	Pafta	
Köy		Ada	
Mahalle		Parsel	
Mevkii			
Sokak	Subanbey Sok.		
Mülkiyeti	Hazine		
Tescil Durumu	KKTVKK- 22.12.2005-462		
Bugünkü Kullanımı			

Tanımı

Yapı; yakın dönemde büyük oranda tahrip olmuş olup günümüze ancak çan kulesi ulaşmıştır. Kilisenin yerine sonradan konut yapılmıştır. Çan kulesi; kesme taşlardan yapılmış, dört sütunlu, üzeri kubbeli, tabanı ve sütun altarı kaidelidir. Ana kaya üzerine oturan sütunların üstü kemerlidir.

KAVAKLI (AZİZ BASİLEOS KİLİSESİ) CAMİİ

İlçesi	Özvatan	Pafta	
Köy	Kavaklı	Ada	12
Mahalle		Parsel	1
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	Tespitli		
Bugünkü kullanımı	Camii		

Tanımı

Eski bir Rum kilisesinden camiye dönüştürülmüş olan yapı,düzgün kesme taştan yapılmış,doğubatı yönünde uzanmaktadır.Apsisi doğu taraftadır ve içten kapatılmıştır.Üst örtüsü beşik çatı ile kapatılmış olan caminin güneybatı köşesine sonradan camiye bitişik tek şerefeli minare eklenmiştir. Kilisenin kuzeybatı tarafında yapıdan ayrı çan kulesi bulunmaktadır.Dikdörtgen kaidesi düzgün kesme taştan yapılmış olan kulenin üzerinde mermerden dört tane sütun üzerinde mermer kubbe yükselmektedir.Çan kulesinin kare kaidesi portal kapı şeklinde düzenlenmiştir.Köşelerindeki destek payandaları mermerden yapılmıştır.Rumca kitabesinde 1910 yılı okunmaktadır.Kilise üç nefli bazilikal planlıdır.Orta nef geniş yan nefler dar tutulmuştur.Üzeri beşik tonozlarla kapatılmıştır.Her nefe denk gelecek mazgal pencerelere yer verilmiştir. Kiliseye mihrap eklenerek camiye dönüştürülmüştür.

TAŞLIK (AGİOS GEORGIOS KİLİSESİ) CAMİİ

İlçesi	Özvatan	Pafta	
Köy	Taşlık	Ada	162
Mahalle		Parsel	1
Mevkii			
Sokak			
Mülkiyeti			
Tescil Durumu	Tespitli		
Bugünkü kullanımı	Camii		

Tanımı

Eski bir Rum kilisesinden camiye dönüştürülmüş olan yapı,düzgün kesme taştan yapılmış,doğubatı yönünde uzanmaktadır.Apsisi doğu taraftadır.Üst örtüsü çatı ile kapatılmış olan caminin güneybatı köşesine sonradan camiye bitişik tek şerefeli minare eklenmiştir.Kilisenin kuzeybatı köşesinde çan kulesi bulunmaktadır.Kesme taştan yapılmış olan çan kulesi dört tane sütunun taşıdığı kubbe ile kapatılmıştır.Kilisenin kitabesin yoktur.Batı tarafta üç kemer gözlü nartekse yer verilmiştir.Üç nefli merkezi planlı olan kilisenin orta nef geniş yan nefler dar tutulmuştur.Neflerin üzeri beşik tonozlarla kapatılmıştır.Orta mekan dört sütunun taşıdığı kubbe ile kapatılmıştır.Her nefte denk gelecek mazgal pencerelere yer verilmiştir. Kiliseye mihrap eklenerek camiye dönüştürülmüştür.

